

İMTİYAZLI PAY SAHİPLERİ ÖZEL KURULU'NA İLİŞKİN DEĞERLENDİRMELER

OSMAN TUFAN KAYIRAN¹

ÖZET

İmtiyazlı pay sahipleri özel kurulu 6102 sayılı Ticaret Kanunumuzun 454. madde hükmünde düzenlenmiştir. İmtiyazlı pay sahiplerinin kimlerden oluşacağı, haklarının hangi durumlarda ihlal edileceği, imtiyazlı pay sahipleri özel kurulunun ne zaman devreye gireceği, toplantı ve karar yeter sayısını, imtiyazlı pay sahipleri özel kurulunun almış olduğu karara karşı hangi yasal yollara ve ne zaman başvurulabileceği, bu konularla ilgili 6762 sayılı ticaret kanunumuzda yer alan düzenlemelere, Yargıtay ve doktrinde yer alan görüşlere ve karşılaştırmalara değinmekteyiz.

Anahtar Kelimeler: İmtiyazlı Pay, Hak, Genel Kurul, Yönetim Kurulu, İmtiyazlı Pay Sahipleri Özel Kurulu, Esas Sözleşme, TTK, Dava.

§ EVALUATIONS ON THE SPECIAL BOARD OF PRIVILEGED SHAREHOLDERS

ABSTRACT

The Special Privileged Partners Committee is regulated in accordance with Article 454 of the Commercial Code No. 6102. Who will be the privileged shareholders, will violate the rights, when the private board of privileged shareholders will enter into force, meeting and decision quorum, the legal procedure against the decision of the special assembly of the privileged shareholders and when applicable. We refer to the regulations in our commercial law, opinions and comparisons in the Supreme Court and doctrine.

¹ Cumhuriyet Savcısı, Siirt Adalet Sarayı, İletişim:(0505)- 5564184, tufankayiran@gmail.com

Key Words: Privileged Shares, Rights, General Assembly, Board of Directors, Privileged Shareholders Special Committee, Articles of Association, TCC, Case.

1. GİRİŞ

Türk Dil Kurumu'na² göre imtiyaz; “Başkalarına tanınmayan özel, kişisel hak veya şart, ayrıcalık” anlamını taşımaktadır. Şirketler hukukunda paylar arasında imtiyaz yaratılması ise; paylar arasında eşitlik ilkesinin istisnası olan oransallık ilkesinin sonucu olarak, payın ya da payların diğer adi paylara göre üstün olmasıdır³. Diğer bir anlatımla; anonim şirket tarafından paya tanınmış ayrıcalıktır, kanunda öngörülmemiş yeni bir pay sahipliği hakkıdır.

Müktesep hak; pay sahiplerine kanunen tanınan oy hakkı, inceleme hakkı, kar payı hakkı gibi hakların yine pay sahibinin rızası ile kaldırılabilir olan haklardır⁴. Vazgeçilemez hak ise; pay sahibinin izni olsa dahi kaldırılamayacak olan haklardır⁵.

Bir diğer ayırım ise; imtiyazlı hak ile akdi hak arasındadır. İmtiyazın paya değil de şahsa verilmiş olması durumunda akdi hak söz konusu olur⁶. Bu durumda Türk Borçlar Kanunu'nun sözleşme hükümleri uygulama alanı bulur. Yargıtay 11. HD, 25.12.1987 tarihli ve E.3565 ve K.7565 sayılı kararında da paya değil de pay sahibine tanınan hakların imtiyaz olmadığını belirtilmekte ve bu tür haklar akdi haklar olarak nitelendirilmektedir⁷.

TTK'da azınlık haklarını ve imtiyazlı pay sahiplerini koruyucu hükümler mevcuttur(TTK m.410/2, m.446, m.454/3). Bununla birlikte TTK'da azınlık ve küçük pay sahiplerine veya imtiyazlı pay sahiplerine tanınan bazı haklar kötüye kullanılabilir. İmtiyazlı pay sahiplerinin çoğunluk pay sahiplerine karşı bu haklarını sanki bir şantaj veya tehdit olarak kullandıkları doktrinde tartışmalara yol açmıştır. Moroğlu'na⁸ göre, esas sermaye artırımında oy ve karar hakkı gibi esas sözleşme değişikliğine öngören düzenlemelerde, imtiyazlı pay sahiplerinin sözleşme değişikliği ile ilgili

² http://www.tdk.gov.tr/index.php?option=com_gts&kelime=imtiyaz (Erişim Tarihi:20.12.2018).

³ **Pulaşlı, Hasan**; Yeni Türk Ticaret Kanunu'na Göre Anonim Şirkette İmtiyazlı Paylar, Erciyes Üniversitesi Hukuk Fakültesi Dergisi, Sayı 1, Haziran 2013, s.1.

⁴ **Akın, İrfan**; Anonim Şirketlerde Esas Sermaye Artırımında Pay Sahiplerinin Hakları, Türkiye Barolar Birliği Dergisi, 2013, s.34.

⁵ **Pulaşlı, Hasan**; Şirketler Hukuku Genel Esaslar, 5.Baskı, Adalet Yayınevi, Ankara 2017, s.405.

⁶ **Bilgili, Fatih/Demirkapı Ertan**; Şirketler Hukuku, Dora Yayıncılık, Ankara 2013, s.482.

⁷ **Kırtıl, Neşe**; Anonim Ortaklıklarda İmtiyazlı Pay Sahipleri Genel Kurulu, Güncel Hukuk Yayınları, 2005, s.7.

⁸ **Moroğlu, Erdoğan**; Anonim Ortaklıkta Çoğunluk Pay Sahiplerinin Azınlık Ve İmtiyazlı Pay Sahiplerine Karşı Korunması, Batider 1994, Sayı 3, s.54.

toplanarak alınan kararı iptal ettirmeye yönelik girişimlerinin M.K.2/2 madde hükmünce hakkın kötüye kullanılmasına yol açtığını belirtmiştir. Karayalçın⁹ ise bu konuyu şöyle özetlemiştir; “Pay sahiplerinin imtiyazlarının korunması gerekmeyen hallerde bu kişilere yapay ihtilaf çıkartma, şantaj ve engelleme yolları açılmış olacak, anonim şirket esas sermayelerinin arttırılmasını destekleme siyaseti ciddi şekilde zedelenecektir.”

Bu konuyu şöyle bir örnekle izah etmek gerekirse; 5 trilyonluk bir anonim şirkette yüzde on beş paya sahip E grubu ile tek paya sahip Caner Arıtürk (C) grubu ve diğer yüzde seksen beşlik pay sahipleri yer almış olsun. Caner’in diğer pay sahiplerinin aksine oy kullanması ve şirketin geleceğini tehlikeye sokacak şekilde imtiyazlı pay hakkına sahip olma yetkisini kullanarak sermaye artırımını engellemesi hakkın kötüye kullanılmasına yol açmaktadır. Hatta şirketin sermayesinin çok yüksek meblağlarda olduğunu düşünürsek, bu düzenlemedeki eksikliğin çok önemli hak kayıplarına yol açacağı aşikârdır.

TTK’da bu hususla ilgili eksiklikler “Yönetim kurulu, özel kurulun onaylamama kararı aleyhine, karar tarihinden itibaren bir ay içinde, genel kurulun söz konusu kararının pay sahiplerinin haklarını ihlal etmediği gerekçesi ile bu kararın iptali ile genel kurul kararının tescili davasını, şirketin merkezinin bulunduğu yer asliye ticaret mahkemesinde açabilir” şeklindeki düzenlemesiyle bir nebze olsa giderilmiştir.

2. İmtiyazlı Payların Tanınma Şartları

TTK m.478’de imtiyazlı payların oluşumları açıkça düzenlenmiştir. Buna göre, ilk esas sözleşme ile veya esas sözleşmenin değiştirilmesi suretiyle bazı paylara imtiyaz tanınabilir.

Her ne kadar madde kenar başlığı tanımdan söz edilse de, esasen bu maddede aynı zamanda imtiyaz kurumuna ilişkin TTK m.478/2’de temel ilkeler de belirtilmiştir¹⁰. Öte yandan; maddenin kenar başlığı “tanım” şeklinde düzenlenmiş olması da dikkate alınarak, bahse konu madde hükmünün 1. ve 2. fıkralarının

⁹ **Karayalçın, Yaşar;** Esas Sermaye Arttırımında İmtiyazlı Pay Sahiplerinin Hukuki Durumu ile ilgili Tebliği, 1993, s.81 vd.

¹⁰ **Kendigelen, Abuzer;** Türk Ticaret Kanunu Değişiklikler, Yenilikler ve İlk Tespitler, Güncelleştirilmiş 2. Baskıdan 3. Bası, İstanbul 2016, s.383.

yerlerinin değiştirilmesi daha isabetli olacaktır¹¹. Ayrıca TTK m.478/1 hükmü ile bir taraftan eTTK m.401'e paralel bir şekilde imtiyazın esas sözleşme ile öngörülebileceği belirtilirken, diğer yandan da eTTK m.401 hükmünden farklı olarak sonradan yapılacak bir esas sözleşme değişikliği ile de imtiyaz öngörülebileceği düzenlenmiştir.

İmtiyazlı payların ilk oluşumu şirketin kuruluş aşamasında esas sözleşmenin düzenlenmesi ile mümkündür. Esas sözleşmenin düzenlenmesini öngören TTK m.339/2-d hükmünde belirli paylara tanınan imtiyazlar ve yine şirketin kuruluş ve tescili için düzenlenmiş olan TTK m.354/1-d hükmünde imtiyaz düzenlemelerine yer verilmiştir. Zira esas sözleşmede imtiyazın bir grup paya tanındığının belirtilmesi yeterli değildir, ayrıca konusu ve kapsamının da açıkça belirlenmesi gerekmektedir.

Anonim şirketlerde haklardan yararlanmada oransallık ilkesi geçerli olduğundan¹², bu ilkedен ayrılabilmek amacıyla mutlaka esas sözleşmede açık bir hüküm bulunması gerekir. Bu sebeple, söz konusu esas sözleşme değişikliği yapılmadan evvel genel kurulun aldığı bir tavsiye kararıyla imtiyaz oluşturulması mümkün değildir¹³.

Kayıtlı sermaye sistemini kabul eden anonim şirketlerde, yönetim kurulunun imtiyazlı pay ihraç etme olanağına sahip olması, bu hususta esas sözleşme ile kendisine yetki verilmiş olması ön şartına tabidir(GTB'nin "Halka Açık Olmayan Şirketlerde Kayıtlı Sermaye Sistemine İlişkin Esaslar Tebliği m.9/6 ve 6362 sayılı SPKnm.18/5)¹⁴.

İmtiyazlı payların ikinci oluşumu TTK m.470 hükmü uyarınca genel kurulun esas sözleşmeyi değiştirmesi ile mümkündür. Bu doğrultuda imtiyazlı payın oluşumu için genel kurulda, sermayenin yüzde yetmiş beşini temsil eden pay sahipleri veya temsilcilerinin olumlu oyu ile alınacak bir kararla esas sözleşme değişikliğine gidilerek imtiyazlı pay oluşturulabilecektir(TTK m.421/3-b).

3. İmtiyazın Oluşma Koşulları

¹¹ **Moroğlu, Erdoğan**; Türk Ticaret Kanunu Tasarısı ile Yürürlük ve Uygulama Kanunu Tasarısı Taslağı Değerlendirme ve Öneriler, Türkiye Barolar Birliği Dergisi, 4. Bası, Ankara 2006, s.253.

¹² **Kırca/Şehriali Çelik/ Manavgat**; Anonim Şirketler Hukuku, Cilt 1, Ankara 2013, s.118.

¹³ **Pulaşlı**, Şirketler Hukuku Genel Esaslar, , s.577.

¹⁴ RG. 30.12.2012, 28513

İmtiyazlı paylar; kâr payı, tasfiye payı, rüçhan ve oy hakkı gibi haklarda, paya tanınan üstün bir hak veya kanunda öngörülmemiş yeni bir pay sahipliği hakkıdır(m.478/2). Kendigelen¹⁵; TTK'nın açıkça izin verdiği konularda esas sözleşmede düzenleme yapılabileceğinin kabul edildiği TTK m.340. hükmü karşısında, TTK'da öngörülmemiş yeni bir pay sahipliği hakkının esas sözleşme ile nasıl tanınabileceğinin tartışılması gerektiğini vurgulamıştır. Bizce de kanunda öngörülmemiş yeni bir pay sahipliği ibaresinin TTK m.340 hükümlerine aykırı olduğu, bu nedenle böyle bir durumda alınacak kararın butlanla sonuçlanacağı kanaatindeyiz.

Kural olarak imtiyaz paya tanınmaktadır(TTK m.478/1). Dolayısıyla pay kime devredilirse, imtiyaz da devralana geçer. TTK m.478/3 hükmü ile bu kurala istisna getirilerek payın yanında pay sahiplerine de imtiyaz tanınması olanağı getirilmiştir. Bu doğrultuda söz konusu düzenlemeye göre saklı olduğu belirtilen TTK m.360 hükmünde; *“...özellik ve nitelikleriyle belirli bir grup oluşturan pay sahiplerine ve azlığa yönetim kurulunda temsil edilme hakkı tanınabilir”* denildikten sonra 2. fıkrasında da, bu maddeye göre yönetim kurulunda temsil edilme hakkı tanınan payların imtiyazlı sayılacağı belirtilmiştir. TTK m.478 hükmünün madde gerekçesinde¹⁶, imtiyazın kişiye değil, sadece paya tanındığı ifade edildiğinden, düzenlemenin yerinde olmadığı anlaşılmaktadır¹⁷.

6335 sayılı Kanunla¹⁸ TTK m.478 hükmüne 4. madde eklenerek; *“Sermayesinin yarısından fazlası tek başına veya birlikte; Devlet, il özel idaresi, belediye ve diğer kamu tüzel kişileri, sendikalar, dernekler, vakıflar, kooperatifler ve bunların üst kuruluşlarına ait anonim şirketlerde ve bu şirketlerin aynı oranda sermaye payına sahip oldukları iştiraklerinde; bunların sahip oldukları paylara tesis edilebilecek imtiyazlar hariç olmak üzere, diğer paylara, belirli bir grup oluşturan pay sahiplerine, belirli pay gruplarına ve azlığa bu Kanunda düzenlenen herhangi bir imtiyaz tesis edilemez. Bu hüküm, payları borsada işlem gören anonim şirketlere, 5411 sayılı Kanunun 3 üncü maddesinde tanımlanan kredi kuruluşlarına ve finansal kuruluşlara*

¹⁵ Kendigelen, s.383.

¹⁶ Bkz. madde gerekçesi.

¹⁷ Pulaşlı, Şirketler Hukuku Genel Esaslar, s.580.

¹⁸ R.G. T. 30.12.2012 S.28339

uygulanmaz.” hükmü getirilmiştir. Bu doğrultuda belirtilen tüzel kişilikler ve bunların kuruluşlarındaki diğer paylara imtiyaz tanınamayacağı belirtilmektedir.

4. İmtiyaza Konusunu Oluşturan Haller

İmtiyaz oluşturabilecek konular kar payında imtiyaz, tasfiye payında imtiyaz, rüçhan hakkında imtiyazdır.

4.1.Oy Hakkında İmtiyaz

TTK m.479 hükmünde oy hakkına imtiyaz konusu düzenlenmiştir. Bu doğrultuda; eşit itibari değerdeki paylara farklı sayıda oy verilerek imtiyaz sağlanacağı öngörülmüş olup ikinci fıkrada ise bir paya en fazla 15 oy hakkı tanınabileceği belirtilmiştir. Aynı hükümde, yine kurumlaşmanın gerektiği hallerde veya haklı bir sebebin varlığının ispatlanması durumunda bu sınırlamanın uygulanamayacağı ve konunun mahkeme yoluyla çözülebileceği düzenlenmiştir. TTK m.479/3 hükmünde ise; esas sözleşme değişikliği ile ibra ve sorumluluk davası açılması durumunda oyda imtiyaz kuralının bu kararlarda uygulanamayacağı belirtilmiştir.

4.2.Kâr Payında İmtiyaz

TTK m.478/2 hükmünde kâr payında imtiyaz tanınabileceği belirtilmiş olmakla, kâr payının nasıl ve ne şekilde tanınabileceğine ilişkin özel bir düzenlemeye yer verilmemiştir. Dolayısıyla anonim ortaklıklar kârda imtiyazlı payların şeklini tayin etme konusunda tam bir serbestiye sahiptir. Zira 6098 sayılı Borçlar Kanunu’nun m.27, Türk Medeni Kanunu’nun m.2, TTK m.445 hükümlerinde yer verilen dürüslük ve iynet kuralları, her hukuki ilişkide olduğu gibi, anonim ortaklıklarda kârda imtiyazlı payın şeklini ve içeriğini tayinde de genel bir sınır oluşturacaktır.

Kârda imtiyaz tanınması ile ilgili olarak uygulamada; kârdan daha fazla pay alabilmek, kârdan diğer pay sahiplerine göre öncelikli yararlanabilmek gibi konularla karşılaşılmaktadır.

4.3.Tasfiye Payında İmtiyaz

TTK m.543/1. hükmünde esas sözleşmede aksi kararlaştırılmadıkça şirketin tasfiyesi neticesinde arta kalan şirket bakiyesinin pay sahiplerinin imtiyaz haklarına oranla ödenmesi düzenlenmiştir. Söz konusu hüküm ile zaten kalan tutarın dağıtımı aşamasında imtiyazların dikkate alınacağına, “ödedikleri sermayeler ve imtiyaz

hakları oranında” biçimdeki ifadeyle açıkça belirtildiğinden, tekrar böyle bir düzenlemeye ihtiyaç yoktur¹⁹.

4.4.Rüçhan Hakkında İmtiyaz

Anonim şirketin kuruluşunda esas sözleşmede rüçhan hakkında imtiyaz sadece belirli paylara veya pay gruplarına tanınabilir²⁰. Ayrıca TTK m.421/3-b hükmü uyarınca anonim şirket esas sözleşme değişikliği ile de rüçhan hakkında imtiyaz tanınması mümkündür. Belirtmek gerekir ki, TTK m.461/2 hükmüne göre pay sahiplerinin yeni pay alma hakları ana sözleşme ile yasaklanmışsa da, TTK m.478/2 hükmü uyarınca ilk esas sözleşme ile veya esas sözleşme değişikliği ile rüçhan hakkı tanınması arasında çelişki oluşturmuştur²¹.

5. İmtiyazlı Pay Sahipleri Özel Kurulu

İmtiyazlı pay sahipleri özel kurulu; imtiyazlı pay sahipleri tarafından oluşturulan ve bu pay bu sahiplerinin paylarına tanınmış olan imtiyaz haklarını zedeleyecek nitelik işlemleri bertaraf etmek amacıyla kurulan organdır. İmtiyazlı pay sahipleri özel kurulu, anonim şirketin bir organı değildir. Nitekim anonim şirketin organları kanunda belirtilmiştir. Dolayısıyla anonim şirketin asıl organı olmamakla beraber belki iç organ veya özel bir organ olarak nitelendirilmesini gerektiğini düşünmekteyiz.

İmtiyazlı pay sahipleri özel kurulu; imtiyazlı pay sahibi grubu nitelikleri oranında oluşur. Bu doğrultuda bazı paylara kar payında, bazılarında tasfiye payında, bazılarında rüçhan hakkında imtiyaz tanınması durumunda, üç tane imtiyazlı pay sahibi özel kurulu oluşmaktadır²².

ETTK’da imtiyazlı pay sahipleri genel kuruluna ilişkin iki düzenleme mevcuttu. İlk olarak eTTK m.389 hükmünde; genel kurulun esas sözleşme değişikliği neticesinde imtiyazlı pay sahiplerinin haklarını ihlal etmesi halinde, bu kararın infaz edilememesi amacıyla imtiyazlı pay sahipleri özel kurulun toplanması düzenlenmişti. Diğer bir düzenleme ise eTTK m.391 hükmünde imtiyazlı pay sahiplerinin haklarını

¹⁹ **Kendigelen**, s.447.

²⁰ **Pulaşlı**, Şirketler Hukuku Genel Esaslar, s.584.

²¹ **Moroğlu**, Türk Ticaret Kanunu Tasarısı ile Yürürlük ve Uygulama Kanunu Tasarısı Taslağı Değerlendirme ve Öneriler, s.253.

²² **Şener**, Teorik ve Uygulamalı Ortaklıklar Hukuku, Gözden Geçirilmiş 3.Bası, Ankara 2017, s.559.

ihlal etsin veya etmesin genel kurulun esas sermaye artırımı kararının imtiyazlı pay sahipleri genel kurulu tarafından onaylanması şartı düzenlenmişti.

Esas sözleşmenin düzenlenmesiyle imtiyazlı payların oluşması durumunda, imtiyazlı pay sahipleri özel kurulu da kendiliğinden oluşur. Bununla birlikte, esas sözleşme değişikliği imtiyazlı payların oluşması durumunda, imtiyazlı pay sahipleri özel kurulu ise bu andan itibaren veya esas sözleşmede belirtilmesi hallerinde meydana gelebilir.

TTK m.454/1 hükmünde, imtiyazlı pay sahiplerinin onayına bağlı üç karar alınmıştır²³;

- ✓ Genel Kurulun esas sözleşmenin değiştirilmesine,
- ✓ Yönetim kuruluna sermayenin artırılması konusunda genel kurulun yetki vermesine dair kararı,
- ✓ Yönetim kurulunun sermaye artırımına ilişkin kararı.

Belirtilen üç halde alınan kararlar, imtiyazlı pay sahiplerinin haklarını zedelemesi durumunda, bu kararlar imtiyazlı pay sahipleri özel kurul tarafından onanmadıkça uygulanamaz.

Esas sözleşme değişiklik yapma yetkisi genel kurula aittir. Bu yetki devredilemez bir yetkidir(m.408/2-a). Esas sözleşmenin değiştirilmesi ile imtiyazlı pay sahiplerinin hakları zedelenabilir. Örneğin; belirli bir pay grubunun tasfiye payına ayrıcalık tanındığını düşünelim. Genel kurul tarafından esas sözleşme değişikliği yapılırken, bu grubun imtiyaz haklarının kaldırılmasına ilişkin karar alınması halinde, imtiyazlı pay sahipleri özel kurulu toplanarak genel kurul tarafından alınan bu karara karşı kanunda belirtilen usulleri gerçekleştirilmesi neticesinde uygulanmasına engel olabilir²⁴.

²³ Kırca/Şehriali Çelik/ Manavgat, s.326.

²⁴ İmtiyazlı pay sahiplerinin haklarını ihlal edecek kararın, kayıtlı sermaye sisteminde sermayenin artırılmasına ilişkin yönetim kurulu kararı olduğu, öte yandan yönetim kuruluna kayıtlı sermaye sisteminde sermaye artırımında yetki veren genel kurul kararının bir etkisinin olmayacağı hakkındaki eleştiriler için bkz. **Kendigelen**, s.353, aynı yönde. **Dural, H.Ali**; İmtiyazlı Pay Sahipleri Özel Kurulu, Galatasaray Üniversitesi Hukuk Fakültesi Dergisi, 2013/2, s.141.

ETTK'dan farklı olarak TTK, kayıtlı sermaye sisteminden yararlanma olanağını halka kapalı anonim şirketlere de tanımıştır. *Halka açık olmayan bir anonim şirkette, ilk veya değiştirilmiş esas sözleşme ile, esas sözleşmede belirlenen kayıtlı sermaye tavanına kadar sermayeyi artırma yetkisi, yönetim kuruluna tanındığı takdirde, bu kurul, sermaye artırımını, bu Kanundaki hükümler çerçevesinde ve esas sözleşmede öngörülen yetki sınırları içinde gerçekleştirebilir. Bu yetki en çok beş yıl için tanınabilir.*(TTK m.460/1) Böylece bir anonim şirket, ister kuruluşta, ister esas sözleşme değişikliği ile sonradan, kayıtlı sermaye sistemine geçebilir²⁵. Şirketin kuruluşunda esas sözleşmede kayıtlı sermaye sistemini benimsemeyen anonim şirket yönetim kuruluna sermayenin arttırılması konusunda yetki verilmiş ise ve zaten TTK m.353'de bir fesih imkânı yer almasına rağmen, aynı konunun ayrıca TTK m.454/1.c hükmünce imtiyazlı pay sahipleri özel kurulunda yeniden düzenlenmesi ve onamaya tabi tutulmasının isabetli olmadığını düşünmekteyiz.

ETTK m.391. hükmünde esas sermayeye karşılık olan hisse senetlerinin bedelleri tamamen ödenmedikçe, genel kurul yeni hisse senetleri çıkarmak suretiyle sermayenin arttırılmasına karar veremeyeceği belirtilmişti. İmtiyazlı hisse senedi sahipleri, genel kurul kararından ayrı olarak, adı geçen nevilerden her birine ait hisse senedi sahiplerinin de hususi bir toplantı yaparak karar vermelerinin şart olduğunu, bu durumda eTTK m.389. hükmünün iki ve üçüncü cümlesi uyarınca bu toplantılarda tatbik olunacağına yer verilmişti. ETTK, genel kurulun esas sermayenin arttırılmasını, hisse senetlerinin bedellerinin tamamen ödenmesini, aksi halde yeni hisse senetleri çıkarmak suretiyle sermayenin arttırılmasına karar verilemeyeceğine yer vermişti. İmtiyazlı pay sahipleri ile ilgili olarak da, bu hususla ilgili birden fazla çeşitli imtiyazlı hisse senetleri sahip olanların, sermayenin arttırılmasına ilişkin genel kurul kararının onaylaması yönünde eTTK m.389 hükmüne atıfta bulunmuştur. Hal böyle olmakla birlikte, eTTK m.391 hükmü içerisinde imtiyazlı hisse senetlerine sahip olanların imtiyazlı pay sahipleri genel kurulunda bu konuya ilişkin görüşmeler yapmasına yer verilmiş olsa da, aynı madde de “ imtiyazlı hisse senetlerine sahip olanların haklarının zedelenmesi halinde bu kurulun devreye girmesi gerektiğine” ilişkin herhangi bir

²⁵ **Bahtiyar, Mehmet**; Ortaklıklar Hukuku 7.Bası, Beta Basım, İstanbul 2013, s.276.

açıklama yer almamıştı. Bu konuyla ilgili doktrinde farklı şekilde yorumlamalar yer almıştır.

Yasaman²⁶; kanun koyucunun sermaye artırımlarında imtiyazlı pay sahiplerinin haklarının haleldar olacağı yönünde öngörüldüğü şeklinde yorumlanmış ve içtihat hukuku sermaye artırımlarında imtiyazlı pay sahipleri genel kurulunun onay kararının “her halükarda”, yani imtiyazlı hisse senetlerine sahip kişilerin haklarını zedelese de zedelemese de gerekli olduğu yönünde görüş bildirmiştir.

Karayağın²⁷ göre ise; genel kurulun sermaye artırımı kararı, imtiyazlı pay sahiplerinin haklarını her halükarda zedelemeyeceği, sermaye artırımında imtiyazlı pay sahiplerinin hakları zedelenmemekte ise, artırımı kararının, imtiyazlı pay sahipleri genel kurulunun onayının aranmaması gerektiği, aksi halde söz konusu durum kanunun ruhuna aykırı olacağı, hakkaniyet ilkesini sekteye uğratacağı ve azınlıkların çoğunluklar karşısında bir tehdit oluşturacağını belirtmişti.

Konuyu şu şekilde örneklemek gerekirse; bir anonim şirkette, ortaklığın sosyal tesislerinden yararlanmak için belirli bir gruba imtiyaz tanınmış olursa, bu durumda söz konusu imtiyazlı pay sahiplerinin sermaye artırımı kararına karşın bir ilgisi olmamaktadır. Meseleye bu açıdan bakacak olursak, sermaye artırımını imtiyazlı pay sahiplerinin haklarıyla her zaman bağdaştırmanın doğru olmayacağı gibi, imtiyazlı pay sahiplerinin haklarında yapılacak değişiklikte sermaye artırımıyla bağdaşmayabilir.

TTK m.454 hükmü, eTTK m.389 ile paralel olmakla birlikte, eTTK m.391’in karşılığı bir hükme, TTK’da yer verilmemiştir²⁸. Ancak 6102 sayılı ticaret kanunu, bu konuyla ilgili kuşkuvarı giderecek düzenleme getirilerek, TTK m. 454/1 hükmü uyarınca imtiyazlı pah sahiplerinin haklarının hangi durumda ihlal edileceği açıkça belirlemiştir.

Halka açık olmayan anonim şirketlerde yönetim kuruluna imtiyazlı veya itibari değerinin üzerinde pay çıkarabilme, rüçhan haklarını sınırlandırabilme yetkisi

²⁶ **Yasaman, Hamdi**; Şirketler Hukuku ve Sermaye Piyasası Hukuku İle İlgili Hukuki Mütalaalar, Vedat Yayıncılık, İstanbul 2006, s.90.

²⁷ **Karayağın**, s.81.

²⁸ **Bahtiyar, Mehmet**; Ortaklıklar Hukuku, Oniki Levha Yayınları, İstanbul, 2017, s.152

tanınmıştır(TTK m.460/4). İmtiyazlı pay sahipleri özel kurulu, kendilerine imtiyaz tanınan payları ile ilgili ihlal edebilecek bir nitelik söz konusu olursa, bu takdirde bu kurul tarafından onama kararı almadıkça geçerli olmaz(TTK m.454/1). Halka açık olmayan anonim şirketlerde yönetim kuruluna ilk kez sermaye arttırma yetkisi vermesi sırasında mı, yoksa yönetim kurulu tavan sermayeye geldikten sonra ikinci veya sonraki dönemlerde sermaye arttırılmasında imtiyazlı pay sahiplerinin haklarını ihlal edebilecek bir durum söz konusu olduğunda da bu kurul tarafından onama kararı alınması imkânı olup olmadığı ile ilgili herhangi bir düzenleme mevcut değildir. Bilindiği üzere, kayıtlı sermaye sistemine geçmiş bir anonim şirkette; yönetim kurulu başlangıç sermayesi ve bu anlamda kayıtlı sermaye arasında (tavan sermayesi) istediği gibi bir sermaye artırımını yetkisine sahiptir. Elbette halka açık olmayan anonim şirket kayıtlı sermaye sistemine geçerken imtiyazlı pay sahipleri özel kurulunun onay aranmaktadır. Nitekim sistem içi artırımlarda, yani başlangıç sermayesi ile kayıtlı sermaye arasındaki yapmış olduğu sermaye artırımlarında imtiyazlı pay sahipleri özel kurulunun onayı aranmaz. Aranmaması gerekir. Konu ile ilgili kanunda açık bir düzenleme olması gerektiği kanaatindeyiz. Burada imtiyazlı pay sahipleri özel kuruluna, yönetim kurulunun her sermaye artırımında yetki verilmesi bu sistemin özüne aykırıdır ve sistemin hantallaşmasına sebebiyet verir.

6. İmtiyazlı Pay Sahipleri Özel Kurulunun Toplantıya Çağırılması Usulü Ve Yaptırımı

İmtiyazlı pay sahipleri özel kurulunun toplantıya çağırma yetkisi yönetim kurulu ve imtiyazlı pay sahibine tanınmıştır(TTK m.454/2).

İlk olarak, yönetim kurulu imtiyazlı pay sahipleri özel kurulunu toplantıya çağırma yetkisini en geç genel kurul kararının ilan edildiği tarihten itibaren 1 ay içerisinde özel kurulu toplantıya çağırmalıdır(m.454/2-1.c.). Moroğlu'na²⁹ göre; bu hüküm “*genel kurul toplantısının ilan edildiği tarihten itibaren*” şeklinde olduğu olması gerektiğini belirtmiştir. Şener'e³⁰ göre; esas sözleşme değişikliğinin imtiyazlı pay sahipleri özel kurulu tarafından onaylanmadığı, TTK m.455'e göre alınan genel

²⁹ Moroğlu, Türk Ticaret Kanunu Tasarısı ile Yürürlük ve Uygulama Kanunu Tasarısı Taslağı Değerlendirme ve Öneriler, s.237.

³⁰ Şener, s. 561

kurul kararının tescil ve ilan edilmesi gerektiği, bu doğrultuda madde düzenlemesindeki “ilan” kelimesinin; Anonim Şirketlerin Genel Kurul Toplantılarının Usul ve Esasları İle Bu Toplantılarda Bulunacak Gümrük ve Ticaret Bakanlığı Temsilcileri Hakkında Yönetmeliğin 7/1-c fıkrasındaki; “*genel kurulun imtiyazlı pay sahiplerinin haklarını ihlal eden sözleşme değişikliği kararı tarihinden en geç bir ay içerisinde imtiyazlı pay sahipleri özel kurulu toplantıya çağırılır*” hükmü şeklinde olması gerektiğini belirlemiştir. Kendigelen’de³¹; maddenin lafzına göre “ilan” kelimesinin teyide muhtaç olduğunu, kastedilmesi gereken ilanın genel kurul kararının ilan olduğunu, ancak bu halde de esas sözleşme değişikliğine dair kararın tescili ile aynı anda uygulandığını, bu doğrultuda hükmün “*esas sözleşme değişikliğinin karara bağlanacağı genel kurul toplantısına yönelik çağrı ilanı*” olarak anlamak gerektiğini vurgulamıştır. Kanaatimizce genel kurul kararı ticaret siciline tescili neticesinde uygulamaya girecektir. Bu doğrultuda ilan hükmünün beklenilmesi hem zamansal anlamda hem de şirketin ekonomik anlamda zarara uğramasına sebebiyet vereceğinden, düzenlemenin “genel kurul toplantısına ilişkin çağrı ilanı” olarak değerlendirilmesi gerekmektedir.

Anonim şirkette birden fazla farklı konularda imtiyazlı pay bulunması halinde, genel kurul kararı hangi türdeki imtiyazı ihlal etmişse, sadece o imtiyazlı pay sahiplerinin katılabilecekleri özel bir toplantıda alacakları bir kararla söz konusu genel kurul kararının onanması gerekir³².

İkinci olarak ise, yönetim kurulu, 1 ay içerisinde imtiyazlı pay sahipleri özel kurulunu toplantıya çağırmadığı takdirde, her imtiyazlı pay sahibi yönetim kurulunun çağrı süresinin son gününden başlamak üzere 15 gün içinde, şirketin merkezinin bulunduğu yerdeki Asliye Ticaret Mahkemesinden imtiyazlı pay sahipleri özel kurulunun toplantıya çağırılmasını isteyebilir(m.454/2-2.c.). Asliye Ticaret Mahkemesi’nin yönetim kurulunun talebini kabul etmesi durumunda, toplantıya çağrı için talepte mahkemece temsil kayyımı ataması gerekecektir³³.

³¹ **Kendigelen**, s.354.

³² **Pulaşlı**, Şirketler Hukuku Genel Esaslar, s.589, aynı yönde görüşler için bkz. **Şener**, s.559.

³³ Anonim Şirketlerin Genel Kurul Toplantılarının Usul ve Esasları İle Bu Toplantılarda Bulunacak Gümrük ve Ticaret Bakanlığı Temsilcileri Hakkında Yönetmeliğin 9/7 fıkrasının, imtiyazlı pay sahiplerinin diğer imtiyazlı pay sahiplere ait belgelere sahip olmaması ve yönetim kurulunun da söz konusu belgeleri vermekte ihmal edebileceğinden TTK m.412 hükmüne istinaden temsil kayyımı

Belirtmek gerekir ki, esas sözleşme değişikliğine ilişkin genel kurulun karar verdiği tarih, ilan süreleri ve imtiyazlı pay sahipleri genel kurulunun onama kararı alması ve dava yoluna gidilmesine kadar geçecek süre içerisinde esas sözleşme değişikliği kaderi askıda kalacaktır³⁴. Moroğlu'da³⁵ konu ile ilgili; yönetim kurulunun imtiyazlı pay sahipleri özel kurulunu toplantıya davet etmesinin yeterli olacağını, imtiyazlı pay sahipleri aracılığı ile mahkemenin devreye sokulmasının hatalı bir düzenleme olduğunu, öte yandan her iki kurulun aynı ilanla ve ard arda toplanarak karar alınması amacıyla davette bulunmalarının zaman ve masraf kaybına engel olacağını aynı zamanda kanunun ruhuna da uygun olacağını belirtmiştir.

İmtiyazlı pay sahipleri özel kurulu, yukarıda belirtildiği üzere süresi içerisinde çağrıya rağmen toplanamaması halinde genel kurulun kararı onaylanmış sayılır(m.454/5). Belirtmek gerekir ki, imtiyazlı pay sahipleri özel kurulu, genel kurul kararının Türkiye Ticaret Sicil Gazetesi'nde ilan edildiği tarihten itibaren toplam 45 gün içinde toplantıya davet edilmelidir.

7. İmtiyazlı Pay Sahipleri Özel Kurulunun Toplanma ve Karar Alma Yöntemleri ile Kararın Alınmamış Sayılmasını Gerektiren Haller

İmtiyazlı pay sahipleri özel kurulunun toplantı ve karar yeter sayısı, alınan kararın uygulanabilmesi için uyulması gereken usuller m. 454/3'de düzenlenmiştir. Buna göre;

- İmtiyazlı pay sahipleri özel kurulu, imtiyazlı payları temsil eden sermayenin yüzde altmışının çoğunluğuyla toplanması gerekir. Aynı yönde Anonim Şirketlerin Genel Kurul Toplantılarının Usul ve Esasları İle Bu Toplantılarda Bulunacak Gümrük ve Ticaret Bakanlığı Temsilcileri Hakkında Yönetmeliğin 22/13 hükmünde, *“imtiyazlı pay sahipleri özel kurul toplantısında, imtiyazlı payları tem eden sermayenin en az yüzde altmışına sahip pay sahiplerinin veya temsilcilerinin hazır bulunmaları şarttır”*

atayarak imtiyazlı pay sahiplerini toplamının daha isabetli olacağını yönündeki değerlendirmeler için bkz. Şener, s.561.

³⁴ Bahtiyar, Ortaklıklar Hukuku, 2017, s.152

³⁵ Moroğlu, Türk Ticaret Kanunu Tasarısı ile Yürürlük ve Uygulama Kanunu Tasarısı Taslağı Değerlendirme ve Öneriler, s.237.

şeklinde düzenleme getirilmiştir. Kanaatimizce TTK m.454/3 hükmü yönetmeliğe göre yorumlanması gerekir³⁶.

Öte yandan, imtiyazlı payların tamamı sadece bir pay sahibine ait ise, bu halde, aynen tek ortaklı şirket genel kurulunda olduğu gibi oy birliği ile onay vermesi gerekir ve ayrıca bir imtiyazlı pay sahipleri genel kuruluna ihtiyaç doğmayacaktır.³⁷

- Toplantıda temsil edilen payların çoğunluğuyla karar alınması gerekir.
- İmtiyazlı pay sahiplerinin haklarının ihlal edildiği sonucuna varılırsa karar gerekçeli bir tutanakla belirtilir.
- Tutanağın on gün içinde şirket yönetim kuruluna teslimi zorunludur.
- Tutanakla birlikte, genel kurul kararının onaylanmasına olumsuz oy verenlerin, en az nisabı oluşturan sayıda imzalarını içeren liste ile bu maddenin sekizinci fıkrası hükmü gereği açılacak dava için geçerli olmak üzere ortak bir tebligat adresi de yönetim kuruluna verilir.
- Tutanak, birlikte verilen bilgilerle beraber tescil ve Türkiye Ticaret Sicili Gazetesinde ilan edilir.

TTK m.454/3 hükmünün ihdas edilmesinin genel kurul kararının sürüncemede kalmasına engel olmaya çalışılmış olarak düşünülebilir. Kanaatimizce, imtiyazlı pay sahipleri özel kurulunun toplantı ve karar yeter sayısı, alınan kararın uygulanabilmesi için söz konusu usullere uyulmadığı takdirde en azından iptal yaptırımına tabi tutması makul sayılabilir.

8. Genel Kurulda Olumlu Oy Kullanan İmtiyazlı Pay Sahipleri veya Temsilcilerinin Durumu

Anonim şirketin genel kurulunda, imtiyazlı payların sahip veya temsilcileri, esas sözleşmenin değiştirilmesine, üçüncü fıkarda öngörülen toplantı ve karar nisabına uygun olarak olumlu oy vermişlerse ayrıca özel toplantı yapılmaz.(m.454/4).

Nitekim basit bir anlatımla söz konusu hükümde; “nasılsa sen buna genel

³⁶ TTK m.454/3 hükmünde yer alan “yüzde altmışının çoğunluğu” ibaresinin uygun olmadığına ilişkin aynı yönde değerlendirmeler için bkz. **Şener**, s. 562..

³⁷ **Pulaşlı**, Şirketler Hukuku Genel Esaslar, s.589.

kurulda evet dedin, hayır dememelisin” şeklinde ifade ortaya çıkmaktadır. Oysa ki, genel kurulda bir kişi oy verirken içinde bulunduğu ortam, tartışmalar, kişinin oy vermesine etki olacak süreçler farklıdır. Moroğlu’na³⁸ göre; TTK m.454/4 hükmünün; öncelikle şirket genel kurulunda esas sözleşmenin değişikliğinin onaylandığı, imtiyazların oylanmadığını belirterek imtiyazlı pay sahiplerinin imtiyaz haklarının zedelenip zedelenmediğini bilemediklerini belirtmiştir. Öte yandan yazar; imtiyazlı pay sahiplerinin genel kurulda oy kullanırken kişisel zaafa uğrayabileceklerine de değinmiştir.

İmtiyazlı pay sahipleri özel kurulu toplantısında, TTK m.407/3 çerçevesinde, Gümrük ve Ticaret Bakanlık temsilcisi de hazır bulunur ve tutanağı imzalar(m.454/6). Bakanlık temsilcisinin hazır bulunmaması veya tutanağı imzalamaması ile ilgili TTK’da herhangi bir yaptırım öngörülmemiştir. Bununla birlikte Anonim Şirketlerin Genel Kurul Toplantılarının Usul ve Esasları İle Bu Toplantılarda Bulunacak Gümrük ve Ticaret Bakanlığı Temsilcileri Hakkında Yönetmeliğin 32/1-ç ve 32/2 maddelerine istinaden; imtiyazlı pay sahipleri özel kurul toplantısının yurt dışında yapılması veya imtiyazlı pay sahipleri tarafından ya da toplantıya çağırılar tarafından talep edilmesi haricinde, Bakanlık temsilcisinin imtiyazlı pay sahipleri özel kurulunda bulunmasının şart olmadığı, bu iki durumda bakanlık temsilcisinin toplantı tutanağını imzalaması gerektiği belirtilmiştir. Aksi halde imtiyazlı pay sahipleri özel kurulu kararı yok hükmünde olacaktır³⁹.

9. Yönetim Kurulunun İmtiyazlı Pay Sahipleri Özel Kurul Kararının İptali ve Genel Kurul Kararının Tescili Davasını İstemesi

Yönetim kurulu, imtiyazlı pay sahipleri özel kurulunun onaylamama kararı aleyhine, karar tarihinden itibaren bir ay içinde, pay sahiplerinin haklarını ihlal etmediği gerekçesi genel kurul kararının iptali ve tescili davasını, şirketin merkezinin bulunduğu yer Asliye Ticaret Mahkemesi’nden isteyebilir.(m.454/7). Burada dikkat

³⁸ Moroğlu, Türk Ticaret Kanunu Tasarısı ile Yürürlük ve Uygulama Kanunu Tasarısı Taslağı Değerlendirme ve Öneriler, s.238.

³⁹ Aynı yöünde değerlendirmeler için bkz. Şener, s.561.

çekilmesi gereken husus yönetim kurulu üyeleri olmadığıdır. Öte yandan bir aylık süre hak düşürücü niteliktedir⁴⁰.

Bilindiği üzere, yönetim kuruluna, imtiyazlı pay sahipleri özel kurulunu toplantıya çağırma yetkisi tanınmıştır(TTK m.454/2). Yönetim kuruluna hem imtiyazlı pay sahiplerini toplantıya çağırma yetkisi, hem de söz konusu toplantıya ilişkin iptal davası açma yetkisi verilmesinin düzenlemede çelişki oluşturduğu düşünülebilir⁴¹. Kanaatimizce imtiyazlı pay sahipleri özel kurulunun toplantıya çağırılması yetkisi sadece yönetim kuruluna değil aynı zamanda imtiyazlı pay sahiplerine de tanınması dürüstlük kurallarına aykırı olmayacağını düşünmekteyiz.

10. İmtiyazlı Pay Sahipleri Özel Kuruluna Karşı Açılacak Davada Husumet, Görevli Ve Yetkili Mahkeme

İmtiyazlı pay sahipleri özel kurulu tarafından alınan karara karşı açılacak İptal davası, genel kurul kararının onaylanmasına olumsuz oy kullananlara karşı yöneltilir.(m.454/8). Belirtmek gerekir ki, eTTK'da; açılacak bir iptal davasında davalı taraf genel kurulda kararın onaylanmasına olumsuz oy kullananların hepsine karşı mı, ya da sadece olumsuz oy veren imtiyazlı pay sahipleri için mi geçerli olacağı belirtilmemiştir. TTK'da, yönetim kurulunca açılacak iptal davasında genel kurulda olumsuz oy kullanan imtiyazlı pay sahiplerinin davalı edileceği belirtilmiştir. Davacı taraf ise, yönetim kuruludur. Yetkili ve görevli mahkeme, şirketin merkezinin bulunduğu yer Asliye Ticaret Mahkemesi'dir. Kanaatimizce, Asliye Ticaret Mahkemesi'nin, anonim şirketin bir organının yerine geçerek karar vermemesi gerekir.

Konuyla ilgili eTTK m.389 ve m.391 hükümlerinde sermaye artırım kararının ticaret siciline tescil edilmesi ile ilgili aynı kanunda herhangi bir düzenleme olmadığından 4721 sayılı Türk Medeni Kanun'un m.1 hükmü uyarınca hakimin hukuk yaratma ilkesinin uygulaması yer bulmaktaydı. Bununla birlikte TTK m.454/7

⁴⁰ Şener, s. 563.

⁴¹ Özellikle yönetim kurulunca açılan iptal davasında, imtiyazlı pay sahiplerinin, sözleşme değişikliğini onaylamayarak diğer ortaklara ve ortaklığa zarar vermek, onları, kötü duruma düşürmek için kasten hareket edip etmediklerinin araştırılması gerektiği yönündeki değerlendirmeler yönünden bkz. Şener, s.563.

gereğince yönetim kurulunun iptali ile genel kurul kararının tescili davasını, şirketin merkezinin bulunduğu yer asliye ticaret mahkemesinde açabileceğini belirtmiştir.

Mahkemece açılan iptal davasının kabul edilmesi halinde, özel kurul kararı geçmişe etkili olarak ortadan kalkacak ve mahkemece genel kurulun sözleşme değişikliği kararının ticaret siciline tesciline de karar verecektir⁴².

11. 6762 Sayılı Türk Ticaret Kanunu'nda İmtiyazlı Pay Sahipleri Kurulu ile 6102 Sayılı Türk Ticaret Kanunu'nda İmtiyazlı Pay Sahipleri Özel Kurulunun Karşılaştırılması;

Birinci fıkra: eTTK m.389/1.c hükmünü karşılayan birinci fıkradaki, bazı sözcüklerin yenilenmesi dışındaki tek değişiklik "infaz edilemez" yerine "uygulanamaz" kelimesinin yer almış olmasıdır. Bununla birlikte genel kurul kararına daha uygun olup herhangi bir farklı hükme ve sonuca sebep olmaz; dayanak oluşturmaz. "İnfaz" sözcüğü mahkeme kararlarının yerine getirilmesi anlamına gelmektedir.

İkinci fıkra: İkinci fıkra hem yönetim kuruluna belli sürelerle uyarak özel kurulu toplantıya çağırma zorunluğu getirilmiş hem de bu kurulun ihmâli halinde, her imtiyaz sahibine çağrı için mahkemeye başvurma hakkı tanıyarak özel kurulun toplantıya çağrılmaması ile ilgili riski azaltmıştır.

Üçüncü fıkra: Bu fıkroda, genel kuruldan farklı olarak, imtiyazlı pay sahipleri özel kurulu için özel toplantı ve karar nisabı gösterilmiştir. İzleyen toplantılarda düşmeyen bu ağır nisaplarla şirketin korunması ve küçük bir çoğunlukla olumsuz karar alınmasının önlenmesi amaçlanmıştır. Ayrıca imtiyazlı pay haklarının ihlâl edilmesi halinde gerekçenin belirtilmesi zorunluğu öngörülerek mahkemelerin denetlemelerini kolaylaştırmak amacı güdülmüştür. Bu zorunluluk özellikle maddenin son fıkrası yönünden gerekli görülmüştür.

Dördüncü fıkra: Dördüncü fıkra eTTK'nın yürürlüğü döneminde çok tartışılan bir sorunu çözüme ulaştırmaktadır. (Genel kurulda, imtiyazlı payların sahip veya temsilcileri, esas sözleşmenin değiştirilmesine, üçüncü fıkroda öngörülen toplantı ve karar nisabına uygun olarak olumlu oy vermişlerse ayrıca özel toplantı yapılmaz.)

⁴² Şener, s.564.

<p>Beşinci fıkra: Bu yeni hüküm şirketi korumak amacıyla öngörülmüştür. Çağrıya rağmen toplantının nisaplara ulaşamadığı için yapılmaması, genel kurul kararının sürüncemede kalması sonucunu doğurmakta ve uygulamanın gecikmesi, şirkete zarar vermektedir.</p>
<p>Altıncı fıkra: eTTK'daki boşluk yerine açık yeni bir hüküm yer almaktadır.</p>
<p>Yedinci fıkra: İmtiyazlı Pay Sahipleri Özel Kurulunun kararının iptalinin dava edilebilmesi eTTK'da yer almamakla birlikte ancak doktrin ve Yargıtay tarafından kabul edilmiştir.</p>
<p>Sekizinci fıkra: bu boşluğu kısa, yeni açık bir hükümlerle doldurmaktadır. Hükümde davalı gösterilmiş ve dava açma süresi kısaltılmıştır.</p>
<p>Adalet Komisyonu Raporunda;</p> <p>Alt Komisyonca, Tasarının 454 üncü maddesinde aşağıda belirtilen gerekçelerle değişiklik yapılmış; yapılan değişiklik Komisyonumuzca da kabul edilmiş; ayrıca maddede redaksiyon yapılmıştır.</p> <p>Düzenlenen kurulun adı, genel kurul ile karıştırdığından "imtiyazlı pay sahipleri özel kurulu" olarak değiştirilmiştir. Maddenin ikinci fıkrasındaki yetkili mahkemenin şirket merkezinin bulunduğu yer asliye ticaret mahkemesi olduğu açıkça belirtilmiştir. Ayrıca üçüncü fıkrada anılan özel kurul tutanağının yönetim kuruluna teslimi öngörülmüştür. m.407'de yapılan değişiklik çerçevesinde "komiser" ibaresi yerine, "Bakanlık temsilcisi" ibaresi tercih edilmiştir. Maddenin yedinci ve sekizinci fıkralarında düzenlenen dava dikkate alınarak muhalif oy verenler ile ortak tebligat adresinin tescil ve ilân edilmesine ilişkin hükümlere yer verilmiştir⁴³.</p>

12. SONUÇ

İmtiyazlı pay sahipleri özel kurulu, şirketin bir temel organı olmamakla beraber, şirket içerisinde yer alan bir kurum olarak değerlendirilebilir. İmtiyazlı pay sahipleri özel kurulunun olması, şirket içerisinde imtiyaz tanınmış payların korunması için önemli bir etkidir.

⁴³Karşoğlu, Hasan; http://www.turkhukusitesi.com/makale_310.htm (Erişim Tarihi:20.12.2018)

İmtiyazlı pay sahipleri özel kurulu, paylarına tanınmış olan imtiyazlara ilişkin belirli kriterlerde ihlal söz konusu olduğunda devreye girmektedir. Bu kriterler genel kurulun Esas sözleşmenin değiştirilmesine, yönetim kuruluna sermayenin arttırılması konusunda genel kurulun yetki vermesine dair kararı ve yönetim kurulunun sermaye artırımına ilişkin kararıdır.

Bir anonim şirkette birden çok farklı konularda imtiyazlı pay bulunması durumunda, genel kurul kararı hangi türdeki imtiyazı ihlal etmişse, sadece o imtiyazlı pay sahiplerinin toplantı yapması ve genel kurulun kararını onamaması gerekecektir.

Halka açık olmayan anonim şirket kayıtlı sermaye sisteminde, başlangıç sermayesi ile kayıtlı sermaye arasındaki yapmış olduğu sermaye artırımlarında imtiyazlı pay sahipleri özel kurulunun onayının aranması sistemin hantallaşmasına sebep olacaktır.

İmtiyazlı pay sahipleri özel kuruluna ilişkin TTK m.454 düzenlemesi mutlaka yeniden gözden geçirilmesi gerektiğini düşünüyoruz. Bu yapılmadıkça Anonim Şirketlerin Genel Kurul Toplantılarının Usul ve Esasları İle Bu Toplantılarda Bulunacak Gümrük ve Ticaret Bakanlığı Temsilcileri Hakkında Yönetmeliğin bir nebze daha isabetli düzenlemeleri ve genel kurulun toplanma ve karar alma esasları, imtiyazlı pay sahipleri özel kuruları bakımında da uygulanmalıdır. İmtiyazlı pay sahipleri özel kurulları karar alırken hakkaniyet ve dürüstlük kurallarına uygun davranmalıdırlar. Nitekim özel kurul üyeleri ortaklığın menfaati ile diğer ortakların da haklarını ihlal edecek yönde hareket etmeleri durumunda anonim şirketin ekonomik ve iktisadi yönden zarara uğramaları söz konusu olacaktır. Bu durumda yönetim kurulu devreye girerek, genel kurulun kararını uygulamayan imtiyazlı pay sahibi ortaklarına dava açmaları gerekecektir.

KAYNAKÇA

- Akın, İ.** (2013/1). Anonim Şirketlerde Esas Sermaye Artırımında Pay Sahiplerinin Hakları: *Türkiye Barolar Birliği Dergisi*.
- Bahtiyar, M.**(2017). *Ortaklıklar Hukuku*. İstanbul: Oniki Levha Yayınları
- Bahtiyar, M.** (2013). *Ortaklıklar Hukuku*. İstanbul: Beta Basım.
- Bilgili, F./Demirkap, E.**(2013). *Şirketler Hukuku*, Ankara: Dora Yayıncılık.
- Dural, H.A.**(2013/2) İmtiyazlı Pay Sahipleri Özel Kurulu: *Galatasaray Üniversitesi Hukuk Fakültesi Dergisi*.
- Karayalçın, Y.** (1993) *Esas Sermaye Arttırmalarında İmtiyazlı Payların Hukuki Durumu*. Ankara: Banka ve Ticaret Hukuku Araştırma Enstitüsü. X THYKS.
- Karşlıoğlu, H.** http://www.turkhukusitesi.com/makale_310.htm,
- Kendigelen, A.** (2016).*Türk Ticaret Kanunu Değişiklikler, Yenilikler ve İlk Tespitler*. Güncelleştirilmiş 2. Baskıdan 3. Bası. İstanbul: Oniki Levha Yayınları.
- Kırca, İ./Şehriali Çelik, F.H./ Manavgat, Ç.** (2013). *Anonim Şirketler Hukuku*. Ankara: Banka ve Ticaret Hukuku Araştırma Enstitüsü, C.1.
- Kirtıl, N.** (2005). *Anonim Ortaklıklarda İmtiyazlı Pay Sahipleri Genel Kurulu*. Ankara: Güncel Hukuk Yayınları.
- Moroğlu, E.** (2006). Türk Ticaret Kanunu Tasarısı ile Yürürlük ve Uygulama Kanunu Tasarısı Taslağı Değerlendirme ve Öneriler. *Türkiye Barolar Birliği Dergisi*. 4.Bası.
- Moroğlu, E.** (1994/3) Anonim Ortaklıkta Çoğunluk Pay Sahiplerinin Azınlık Ve İmtiyazlı Pay Sahiplerine Karşı Korunması. Banka ve Ticaret Hukuku Araştırma Enstitüsü.
- Pulaşlı, H.** (2017). *Şirketler Hukuku Genel Esaslar*. Ankara: Adalet Yayınevi. 5.Bası.
- Pulaşlı, H.** (2013/1). Yeni Türk Ticaret Kanunu'na Göre Anonim Şirkette İmtiyazlı Paylar. Kayseri: *Erciyes Üniversitesi Hukuk Fakültesi Dergisi*.

Şener, O.H. (2017). *Teorik ve Uygulamalı Ortaklıklar Hukuku*, Gözden Geçirilmiş Ankara: Seçkin Yayıncılık. 3.Bası.

Yasaman, H. (2006). *Şirketler Hukuku ve Sermaye Piyasası Hukuku İle İlgili Hukuki Mütalaalar*, İstanbul: Vedat Yayıncılık.

http://www.tdk.gov.tr/index.php?option=com_gts&kelime=imtiyaz